

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Evaluaace MAS Český les, o.s.

Obsah

1. Plánování hodnocení	2
1.1. Zpracovatel	2
1.2. Cíl práce a metodika	2
2. Shromažďování dat, analýza	3
2.1. Sběr dat	3
2.2. Analýza souhrnných dat	3
3. Hodnocení, posuzování	8
4. Výsledky evaluace, závěr	13

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

1. Plánování hodnocení

1.1. Zpracovatel

AgAkcent, s.r.o.

IČ: 25207261

Zavlekov 56, Kolinec

1.2. Cíl práce a metodika

Cílem práce je vlastní evaluace činnosti MAS Český les, o.s., tedy zhodnocení činnosti MAS, porovnání se stanoveným plánem – SPL – a to jak z hlediska kvantitativního, stanovení aktuálních hodnot a jejich porovnání se skutečností včetně stanovení odchylek. V případě zjištění odchylek od plánu je cílem analyzovat důvod výskytu odchylek od plánovaných hodnot. Cílem je zhodnocení činnosti nejen z kvantitativního hlediska, ale i kvalitativního, specifikace výsledků a dopadů činnosti MAS pro svěřené území.

Podklady pro evaluaci budou zajištěny analytickými postupy, z podkladů a údajů o jednotlivých výzvách poskytnutých MAS budou zjištěny konkrétní měřitelné hodnoty týkající se realizace opatření IV.1.2.. Tyto údaje budou zpracovány ve formě tabulek a grafů v aplikaci Excel. Tento dokument bude sloužit jako kvantitativní zhodnocení výsledků činnosti MAS a kvalitativní zhodnocení činnosti vyplývající z kvantitativních výsledků analýzy.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

2. Shromáždování dat, analýza

2.1. Sběr dat

Podkladem pro sběr dat byly údaje o jednotlivých projektech poskytnuté MAS Český les. Kvantitativní data byla při sběru tříděna do souhrnných kategorií dle jednotlivých výzev a fichí. Během sběru dat byly zjištěny následující hodnoty.

2.2. Analýza souhrnných dat

Za tři již uzavřené výzvy MAS přijala celkem 66 projektů, z toho 46 bylo vybráno k financování a 4 byly určeny jako náhradníci. 3 projekty byly vyřazeny a 1 žádost byla stažena žadatelem.

Při sumarizaci dle jednotlivých výzev je situace následující. V první výzvě bylo podáno 23 žádostí, z nichž 13 bylo vybráno k financování a 2 byly určeny jako náhradní. Ve druhé výzvě bylo z 18 přijatých žádostí 17 vybráno k financování a 1 byla určena jako náhradní. Ve 3. Výzvě bylo přijato 25 žádostí, z toho bylo 16 vybráno, 1 určena jako náhradní a 3 byly vyřazeny.

Z hlediska alokace finančních prostředků pro jednotlivé výzvy, jediným vypovídajícím a srovnatelným hlediskem, použitelným pro všechny dosud vyhlášené výzvy, jsou údaje za podpořené projekty. V rámci 1. výzvy tvořily finanční objem 9 107 635 Kč, ve druhé výzvě 11 899 003 Kč a ve třetí výzvě 13 149 121 Kč.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Pro plnění schváleného SPL MAS Český les vyhlášovala ve sledovaném období celkem 6 fichí. Jedná se o tyto fiche:

Fiche	Název
1	Vytvoření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu
2	Podpora podnikání v cestovním ruchu
3	Diverzifikace činností nezemědělské povahy
4	Podpora rozvoje drobného podnikání
5	Zkvalitnění života na venkově
6	Vzdělávání a rozšiřování znalostí místních obyvatel

Alokace finančních prostředků dle jednotlivých fichí je v SPL stanovena v plánované výši F1 – 15 %, F2 – 15 %, F3 – 7,5 %, F4 – 7,5 %, F5 – 30 %, F6 – 5 %. Podíl alokace podpořených projektů dle jednotlivých výzev strukturovaný dle jednotlivých fichí byl následující:

- 1. Výzva: F1 (7,28 %), F2 (3,79 %), F3 (0 %), F4 (0 %), F5 (83,96 %), F6 (4,97 %)
- 2. Výzva: F1(42,18 %), F2(16,61%), F3 (2,94 %), F4 (0 %), F5 (32,45 %), F6 (5,83%)
- 3. Výzva: F1 (20,45 %), F2 (8,42 %), F3 (0 %), F4 (0 %), F5 (67,56 %), F6 (3,58 %)

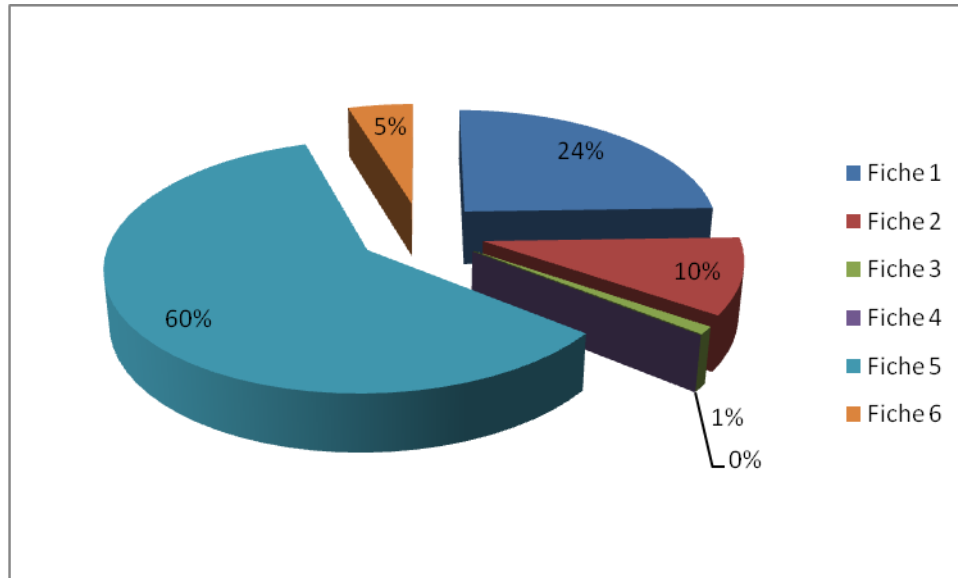
Při porovnání souhrnných hodnot za všechny tři výzvy souhrnná alokace podpořených projektů dle jednotlivých fichí činí:

Fiche 1	8 370 615 Kč	24,51%
Fiche 2	3 428 486 Kč	10,04%
Fiche 3	350 000 Kč	1,02%
Fiche 4	0 Kč	0,00%
Fiche 5	20 391 118 Kč	59,70%
Fiche 6	1 617 340 Kč	4,73%

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Souhrnné rozdělení alokace do jednotlivých fichí za sledované období:

Z hlediska monitorovacích indikátorů stanovených SPL, MAS Český les sleduje tyto indikátory:

kritérium	jednotka	Hodnota 2013 (dle SPL)	Hodnota (aktuální)	Hodnota 2011 (plánovaná aritmeticky)
Organizační náročnost	Počet přijatých a administrovaných projektů	111	66	56
Úspěšnost projektů	Počet projektů s úspěšně dokončenou realizací	72	32	36
Zlepšení občanské vybavenosti	Počet nových zařízení OV (záměr a)	14	9	7
Podpora nových a začínajících subjektů	Počet podpořených projektů nových a začínajících podnikatelských subjektů	4	3	2

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Vytvoření nových přepočtených pracovních míst	Počet pracovních míst	4	2	2
Diverzifikace zemědělských subjektů	Počet diverzifikovaných zemědělských subjektů do nezem. činností	2	0	1
Zlepšení infrastruktury cestovního ruchu	Počet nových lůžek	60	44	30
	Počet nových míst u stolu	20	0	10
	Počet nově vzniklých sportovně rekreačních zařízení	12	8	6
	Počet nově vzniklých km tematických stezek	5	0	3
Zhodnocení kulturního dědictví	Počet nových památek otevřených veřejnosti	2	1	1
	Počet zrekonstruovaných již otevřených památek	8	2	4
	Počet vzniklých studií obnovy a využití / soupisů a map kulturního dědictví	3	1	2
Vytvoření zázemí pro kulturní, společenské sportovní, církevní a jiné akce	Počet vzniklých zázemí (záměr c)	4	3	2
	Počet zajištěných akcí ročně	20	0	10
Vzdělávání a informace	Počet vzdělávacích akcí	40	31	20
	Počet proškolených účastníků	200	140	100
Snaha o podporu plnění SPL mimo projekty LEADER	Počet podaných projektů	6	4	3
	Počet podaných projektů spolupráce (IV.2.1.)	5	5	3

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

V tabulce je zachyceno vždy monitorované kritérium včetně jednotek stanovených pro kvantitativní měření výstupů projektu a vzájemné porovnání. V prvním sloupci je zachycena hodnota, stanovená SPL pro celé programové období, tedy koncová kumulativní hodnota v roce 2013. V dalším sloupci je aktuální hodnota, tedy hodnota skutečná kumulativně vyjádřená k tomuto sledovanému období. Ve třetím sloupci je hodnota 2011 (plánovaná aritmeticky), tedy hodnota, která by měla být aktuálně v současné době splněna, tedy v polovině programového období.

Co se týká indikátorů výsledků projektu, které jsou generovány v rámci jednotlivých podopatření, MAS Český les dosahuje souhrnných hodnot kumulovaných za sledované období v rámci jednotlivých fichí na následující úrovni:

Fiche	Indikátor výsledku	Hodnota
F1	Počet osob využívajících zkvalitněné služby	18664
F2	Počet lůžek	55
	Počet pracovních míst	2
F3	x	x
F4	x	x
F5	Počet osob využívajících zkvalitněné služby	33981
	Počet osob s přístupem k internetu	650
F6	Počet vzdělávacích akcí	6
	Počet dnů školení	41
	Počet proškolených účastníků	140

Získané podklady budou využity pro souhrnné zhodnocení činnosti MAS Český les v rámci evaluace za první polovinu programového období. Z těchto podkladů budou identifikovány silné stránky a slabiny v plnění SPL a přerozdělování veřejných prostředků.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

3. Hodnocení, posuzování

Podíl podpořených projektů vůči celkovému počtu přijatých žádostí činí přibližně 2/3. To představuje optimální využití administrativních činností. V žádné z dosud vyhlášených výzev nebyly schváleny všechny přijaté žádosti. Identifikovaný převis neúspěšných žadatelů není tak vysoký, aby odradil případné další žadatele. To svědčí o vhodném a účelném způsobu propagace a informování žadatelů i potenciálních žadatelů o výzvách.

Z hlediska struktury podpořených projektů dle jednotlivých fichí vykazuje stabilní výši čerpání, která je navíc v souladu s plánovanou výší SPL s odchylkou 0,27 % celkové skutečné oproti plánované alokaci, pouze fiche č. 6 zaměřená na vzdělávání obyvatel.

Další stabilní výši čerpání resp. nečerpání vykazují fiche č. 3 a fiche č. 4. V souhrnu za obě fiche byl podpořen jeden projekt, který navíc od realizace odstoupil. Tyto fiche jsou zaměřeny na podnikatelské aktivity v oblasti MAS, konkrétně na diverzifikaci činností zemědělských subjektů do nezemědělských aktivit a na podporu rozvoje drobného podnikání, zaměřeného na zakládání a rozvoj mikropodniků. Důvodů pro nečerpání podpory v rámci těchto podnikatelských opatření je několik. Svoji roli hraje nestabilní ekonomická situace a vlivy hospodářské recese, která poznamenala sledované období. To způsobilo nedůvěru v odbytové trhy a neochotu podnikatelských subjektů pro investiční projekty. Dalším důvodem je administrativní náročnost přípravy a realizace projektů financovaných z EAFRD. I přes vynikající podpůrnou a poradní činnost MAS přímo v místě potenciálních žadatelů je pro mikropodniky a zemědělské podnikatele obava z neúspěchu rozhodujícím kritériem. Podpořené projekty v těchto opatření kumulativně vykázaly pouze 1,02 % alokace, ke skutečné realizaci a proplacení jediného podpořeného projektu však fyzicky nedošlo.

Posledním opatřením pro rozvoj podnikatelských aktivit v oblasti je fiche č. 2, která podporuje podnikatele v cestovním ruchu. Rozvoj tuzemského cestovního ruchu a služeb s ním spojených zaznamenal ve sledovaném období dynamického rozvoje, to aktivizovalo alespoň některé podnikatele pro realizaci jejich záměrů v příslušném opatření s finanční

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

podporou MAS Český les. Celková výše čerpání příslušné fiche tvoří 10,04 % alokace sledovaného období, což je pouze o necelých 5 % nižší čerpání, než jaké je stanoveno SPL. Výsledky tohoto opatření jsou tedy uspokojivé.

Co se týká fiche č. 1 a fiche č. 5, ty jsou zaměřeny na vytvoření podmínek pro podporu cestovního ruchu a ochranu kulturního dědictví (F1) a občanskou vybavenost (F5), která je pevně spjata s kvalitou života na venkově. V těchto Ficích jsou realizovány neziskové projekty především obcí, svazků obcí a neziskových organizací. Obě fiche vykazují kladnou odchylku (přečerpání) oproti plánovaným hodnotám. Fiche 1 s podílem 24,51 % vykazuje více než 10 % rozdíl oproti plánované hodnotě a fiche č. 5 dokonce dvojnásobný podíl na schválených projektech (59,70 %) oproti plánovanému podílu (30 %). To je způsobeno hned několika faktory. Žadatelé způsobilí pro tato opatření jsou převážně veřejnoprávní nebo neziskové subjekty, které na rozdíl od podnikatelských subjektů pravidelně využívají pro svoji činnost dotační tituly. Dále je tento rozdíl způsoben špatným stavem občanské vybavenosti na venkově, která je základem pro bydlení a kvalitu života v místě bydliště. Žadatelé tak k alespoň částečnému vyřešení situace využívají dotačních prostředků MAS.

Důležitým faktorem pro hodnocení a samotnou evaluaci MAS je plnění SPL. Základem pro plnění SPL je monitoring měřitelných indikátorů. Stejně důležitým faktorem je rovněž správné stanovení vhodných indikátorů, které reflektují potřeby území MAS. Z aktuálních hodnot monitorovacích indikátorů oproti plánu byly stanoveny odchylky, ty jsou zachyceny v následující tabulce. Odchylky jsou vyjádřeny jak absolutně (v příslušných jednotkách), tak poměrovým ukazatelem (procenty).

kritérium	jednotka	ODCHYLKA (jednotek)	ODCHYLKA (v %)
Organizační náročnost	Počet přijatých a administrovaných projektů	11	19%
Úspěšnost projektů	Počet projektů s úspěšně dokončenou realizací	-4	-11%
Zlepšení občanské vybavenosti	Počet nových zařízení OV (záměr a)	2	29%

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Podpora nových a začínajících subjektů	Počet podpořených projektů nových a začínajících podnikatelských subjektů	1	50%
Vytvoření nových přepočtených pracovních míst	Počet pracovních míst	0	0%
Diverzifikace zemědělských subjektů	Počet diverzifikovaných zemědělských subjektů do nezem. činností	-1	-100%
Zlepšení infrastruktury cestovního ruchu	Počet nových lůžek	14	47%
	Počet nových míst u stolu	-10	-100%
	Počet nově vzniklých sportovně rekreačních zařízení	2	33%
	Počet nově vzniklých km tematických stezek	-3	-100%
Zhodnocení kulturního dědictví	Počet nových památek otevřených veřejnosti	0	0%
	Počet zrekonstruovaných již otevřených památek	-2	-50%
	Počet vzniklých studií obnovy a využití / soupisů a map kulturního dědictví	-1	-33%
Vytvoření zázemí pro kulturní, společenské sportovní, církevní a jiné akce	Počet vzniklých zázemí (záměr c)	1	50%
	Počet zajištěných akcí ročně	-10	-100%
Vzdělávání a informace	Počet vzdělávacích akcí	11	55%
	Počet proškolených účastníků	40	40%
Snaha o podporu plnění SPL mimo projekty LEADER	Počet podaných projektů	1	33%
	Počet podaných projektů spolupráce (IV.2.1.)	3	100%

Co se týká identifikovaných odchylek, největší rozdíly skutečných hodnot oproti plánu vykazují indikátory, které jsou spjaty s fichemi a opatřeními, ve kterých bylo identifikováno nedostatečné nebo naopak nadměrné čerpání. Kritérium zlepšení občanské vybavenosti obsahuje 29 % překročení plánované hodnoty, podpora nových a začínajících subjektů vykazuje 50 % překročení indikátoru. To je způsobeno neobjektivním nastavením indikátoru,

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

neboť do tohoto kritéria jsou započítávány i podnikatelské subjekty s historií, které se pouštějí do nové podnikatelské činnosti. Indikátor je tak zkrácen projekty na podporu cestovního ruchu. Úplné neplnění indikátoru týkajícího se diverzifikace zemědělských podnikatelů do nezemědělské činnosti je důsledkem nezájmu potenciálních žadatelů z výše uvedených důvodů.

Velice nestabilních hodnot dosahují také indikátory týkající se infrastruktury pro cestovní ruch. Přestože opatření nedosáhlo na čerpání plánované hodnoty finanční alokace, jednotka výstupu „Počet nových lůžek“ téměř o polovinu přesáhla plánovanou hodnotu. To je způsobeno náročností služeb v cestovním ruchu pro poskytovatele, ubytovací služby totiž v případě výkyvu poptávky vykazují nejméně rizikovou oblast služeb. Důvodem odchylky může být také preference žadatelů výstavby nových ubytovacích kapacit oproti rekonstrukci stávajících ve spojitosti s nedostatečným počtem ubytovacích kapacit na území MAS. Opačnou odchylku však vykazují indikátory příslušné oblasti podpory Počet nových míst u stolu, který se nezměnil, a proto 100 % neplní SPL. To je dáno vysokými pořizovacími náklady stravovacích zařízení a nízké rentabilitě těchto služeb na venkově s přihlédnutím na počet nutných pracovních sil. Počet km tematických stezek se rovněž v rámci podpořených projektů nezměnil. To bylo dáno zejména nevhodnou konstrukcí fiche, kdy tato aktivita mohla být realizována pouze jako veldejší opatření k projektům týkajících se kulturního dědictví. Počet nově vzniklých sportovně rekreačních zařízení překročil plánovanou hodnotu o třetinu, to je spojeno s preferencí nových center služeb pro turisty z důvodu jejich nedostatku v území.

U monitorování výstupů projektů týkajících se investic do kulturního dědictví došlo k vzornému plnění plánu bez odchylky u počtu památek otevřených veřejnosti. Z hlediska počtu zrekonstruovaných již otevřených památek došlo k neplnění plánovaných hodnot o polovinu a u studií v příslušné oblasti k neplnění plánu o 1/3. K přihlédnutí statistiky čerpání finančních prostředků a jeho překročení oproti plánu je jediným vysvětlujícím faktorem způsobených odchylek nákladná rekonstrukce a vysoká cena za provádění atypických stavebních prací na historických objektech.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Z hlediska vytvoření zázemí pro kulturní, společenské, sportovní a církevní a jiné akce v souvislosti s pořádáním a zajištěním těchto akcí došlo k výkyvům skutečných hodnot. To je způsobeno obtížným určením předmětu projektu a nákladným monitoringem plnění projektu. Kritérium nově vzniklých zázemí by bylo vhodné vyloučit ze SPL, neboť při neexistenci dělení opatření na příslušné záměry tento indikátor postrádá smysl. Co se týká vzdělávacích projektů, počet akcí i proškolených účastníků je i při plánované úrovni čerpání o téměř o polovinu překročen. Z hlediska iniciativy MAS pro plnění SPL mimo opatření 4.1.2. je MAS velice aktivní a již v současné době překračuje všechny plánované hodnoty.

Další hodnocenou složkou v rámci evaluace jsou indikátory výsledků projektů, které jsou generovány plošně v rámci příslušných patření. Některé tyto indikátory jsou dobře porovnatelné, ovšem obtížně měřitelné a už vůbec ne ověřitelné. Zejména se jedná o počet osob využívajících zkvalitněné služby. Měřitelnost těchto hodnot by byla velice nákladná, to samé platí pro ověření výsledků měření. Počet lůžek a počet pracovních míst jsou jasně definovány a zároveň dobře kontrolovatelné, stejně tak jako indikátory týkající se vzdělávacích projektů.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

4. Výsledky evaluace, závěr

Z hlediska finančního čerpání byly identifikovány protikladné výkyvy v podnikatelských projektech na straně jedné a projektech zaměřených na kulturní dědictví a občanskou vybavenost na straně druhé.

Z hlediska indikátorů stanovených v SPL byly identifikovány drobné odchylky v jejich neplnění/překročení, které byly odůvodněny. Ve většině případů jsou výkyvy dány globální situací, kterou MAS není schopna ovlivnit. V menší míře odchylky vznikly chybným nastavením indikátorů.

MAS dobře reflektuje potřeby území a současné trendy. Například rozvoj cestovního ruchu a potenciál území pro potřeby CR byl MAS již identifikován, v rámci aktualizace fichí byla proto zařazena samostatná fice na tvorbu rozhleden, tematických stezek a další infrastruktury, která umocní rozvoj tohoto perspektivního odvětví ekonomiky.

Některé indikátory stanovené opatřením, které jsou generovány plošně, jsou sice porovnatelnými, ale příliš obecně formulovanými, obtížně měřitelnými a kontrolovatelnými hodnotami. Pro objektivní monitoring a sledování činnosti je vhodnější využívat indikátorů stanovených MAS v SPL, které reflektují místně příslušné potřeby.